

Sygn. akt: II C 1438/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia (del.) Anna Bonkowska

Protokolant: Klaudia Roguska

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. Z.

przeciwko Gminie P.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej Gminy P. na rzecz powódki A. Z. kwotę 406.828,87 zł (czterysta sześć tysięcy osiemset dwadzieścia osiem złotych 87/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 182.914,58 zł (sto osiemdziesiąt dwa tysiące dziewięćset czternaście złotych 58/100) od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 223.914,29 zł (dwieście dwadzieścia trzy tysiące dziewięćset czternaście złotych 29/100) od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. kosztami procesu obciąża powódkę A. Z. w 10,61%, zaś pozwaną Gminę P. w 89,39%, szczegółowe wyliczenie tych kosztów pozostawiając referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt: II C 1438/20

UZASADNIENIE

Powódka A. Z. pozwem z dnia 29 grudnia 2017 r. wystąpiła przeciwko pozwanej Gminie P. o zasądzenie na jej rzecz kwoty 141.755,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty. Powódka wniosła ponadto o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że prowadzi niepubliczne przedszkola (...) ((...) przy ul. (...) i (...) przy ul. (...)) oraz (...) w P. oraz w J.. W związku z powyższym powódka jest uprawniona do otrzymywania dotacji z budżetu gminy na podstawie art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. W dniu 27 września 2010 r. powódka złożyła wniosek o udzielenie dotacji na 2011 r. Pozwana poinformowała telefonicznie A. Z., że wysokość dotacji w 2011 r. wynosi 771,36 zł na każde dziecko.

Powódka wskazała, że liczba dzieci uprawnionych do dotacji w ciągu całego 2011 r. w placówce (...) – (...) wynosiła 510. Pozwana wypłaciła dotację dla 480 dzieci w kwocie 370.252,80 zł, a zdaniem powódki, powinna wypłacić dotację dla 510 dzieci w kwocie 393.393,60 zł. Niedopłata wynosi zatem 23.140,80 zł. Z kolei w placówce (...) – (...) liczba

dzieci uprawnionych do dotacji w ciągu 2011 r. wyniosła 1310. Pozwana wypłaciła dotację dla 1200 dzieci w kwocie 925.632 zł, a w ocenie powódki, powinna wypłacić dotację dla 1310 dzieci w wysokości 1.010.481,60 zł. Niedopłata wynosi w tym przypadku 84.849,60 zł. W placówce (...) liczba dzieci uprawnionych do dotacji w 2011 r. wyniosła (...). Do przedszkola (...) uczęszczało 163 dzieci posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego opisane wagą P-36 oraz 79 dzieci posiadających orzeczenia opisane wagą P-28. Zdaniem powódki dotacja w standardowej wysokości powinna zostać wypłacona dla 2630 dzieci. Ponadto pozwana powinna wypłacić należność dodatkową dla 81 dzieci posiadających orzeczenie (...) opisane wagą P-38. A. Z. wskazała, że łącznie pozwana powinna jej wypłacić dotację w kwocie 2.774.305,70 zł. W rzeczywistości gmina wypłaciła dotację dla nieznannej liczby dzieci w kwocie 2.744.991,02 zł. Niedopłata wynosi zatem 29.314,68 zł.

W uzasadnieniu wskazano również, że w 2012 r. w przedszkolach przeprowadzono kontrolę prawidłowości naliczania i wydatkowania dotacji w latach 2010-2011. W toku przygotowania do kontroli powódka dokonała weryfikacji danych dzieci wykreślając te dzieci, które nie powinny znaleźć się na listach miesięcznych i dodając do tych list dzieci, które powinny na nich figurować. W wyniku tej weryfikacji ustalono, że w 2011 r. liczba dzieci, które dodatkowo były uczniami we wszystkich trzech placówkach w stosunku do liczby dzieci, które należało usunąć z listy jest identyczna.

W ocenie powódki pozwana nieprawidłowo ustaliła stawkę dotacji oraz nie uwzględniła zmiany liczby dzieci w przedszkolach publicznych i wydatków na przedszkola publiczne wykazane w innych pozycjach budżetu. Ponadto zdaniem powódki pozwana regularnie zaniża stawkę miesięcznej dotacji na jedno dziecko w przedszkolach niepublicznych. Według A. Z. stawka miesięcznej dotacji na jedno dziecko została zaniżona przez gminę o co najmniej 1 zł. Biorąc pod uwagę, że do placówek prowadzonych przez powódkę uczęszczało łącznie 4450 dzieci, to należna dotacja powinna zostać powiększona o kwotę 4.450 zł (pozew – k. 2-16).

Pozwana Gmina P. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W pierwszej kolejności pozwana podniosła brak legitymacji czynnej powódki do wystąpienia z roszczeniem o zapłatę w niniejszej sprawie. Pozwana Gmina wskazała, że od dnia 1 września 2016 r. powódka nie jest osobą prowadzącą Niepubliczne Przedszkole (...) w P. przy ul. (...) Przedszkole Niepubliczne (...) w P., zaś od dnia 1 października 2016 r. Niepubliczne Przedszkole (...) z grupą integracyjną w P. przy ul. (...). Co więcej, ostatecznie z przedszkoli zostało wykreślone z ewidencji niepublicznych placówek oświatowych z powodu zaprzestania działalności na dłużej niż trzy miesiące. Pozwana podkreśliła, że celem dotacji nie jest dofinansowanie realizacji zadań organu prowadzącego przedszkole (właściciela), gdyż zgodnie z art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty, ostatecznym beneficjentem dotacji ma być uczeń (przedszkolak), wobec którego przedszkole realizuje funkcje kształcenia, wychowania i opieki. W ocenie pozwanej podmiotem uprawnionym do otrzymania w 2011 r. dotacji podmiotowej z budżetu Gminy P. były przedszkola (...) – (...), (...) – (...) i (...), nie zaś A. Z.. Drugie i trzecie przedszkole prowadzone jest obecnie przez inne osoby, pierwsze zaś już nie funkcjonuje. Zdaniem pozwanej w dacie wniesienia pozwu powódka była jedynie osobą fizyczną, a nie organem prowadzącym niepubliczne placówki oświatowe.

Na wypadek nieuwzględnienia przez Sąd zarzutu dotyczącego braku legitymacji czynnej po stronie powódki pozwana wskazała, że zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w P. nr (...) z dnia 24 marca 2010 r. oraz ustawą o systemie oświaty, dotacja mogła być wypłacona jedynie po złożeniu wniosku o dotację w terminie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji oraz przedstawianiu w terminie do 10-tego dnia każdego miesiąca aktualnej listy uczniów wraz z ich adresem oraz datą urodzenia zgodnie ze wzorami stanowiącymi załączniki do regulaminu. Zarówno we wspomnianej uchwale, jak i w przepisach ustawy o systemie oświaty nie dopuszczono prawnej możliwości późniejszego „dopisywania” dzieci jako rzekomo wcześniej uczęszczających. Organ prowadzący przedszkole zobowiązany był składać informację o faktycznej liczbie dzieci uczęszczających do przedszkoli, sporządzoną na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania, działalności opiekuńczej i wychowawczej według stanu na pierwszy dzień miesiąca. Pozwana podkreśliła, że listy dzieci, które były w 2011 r. składane przez powódkę, zostały zakwestionowane w części przez Prokuraturę Rejonową w Piasecznie, która skierowała w stosunku do powódki akt oskarżenia. Nieprawomocnym wyrokiem z dnia 1 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Piasecznie uznał

powódkę winną popełnienia czynów polegających na przedkładaniu poświadczających nieprawdę dokumentów o ilości dzieci uczęszczających do placówek powódki, która działała w celu osiągnięcia korzyści majątkowej między innymi w 2011 r.

Pozwana podniosła, że w orzecznictwie wojewódzkich sądów administracyjnych i Naczelnego Sądu Administracyjnego wskazuje się, że obliczenie stawki dotacji na jednego wychowanka w niepublicznych przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego jest uznawane za czynność z zakresu administracji publicznej. W ocenie pozwanej Gminy prawidłowość tego stanowiska potwierdził sam ustawodawca, który zmienił z dniem 1 stycznia 2017 r. art. 90 ustawy o systemie oświaty, w którym dodał ust. 11 o następującej treści: „Przyznanie dotacji, o których mowa w art. 90 ust. 1a-8, stanowi czynność z zakresu administracji publicznej, o której mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi”. Mając na uwadze powyższe pozwana wskazała, że obliczenie stawki dotacji nie może być przedmiotem kontroli sądów powszechnych (odpowiedź na pozew – k. 325-328).

W piśmie procesowym z dnia 18 kwietnia 2018 r. powódka wskazała, że posiada legitymację czynną w niniejszej sprawie, albowiem w 2011 r. prowadziła niepubliczne przedszkola (...) – (...), (...) – (...) i (...). Mimo zaprzestania prowadzenia przedszkoli powódka zachowała roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej na skutek niewypłacenia dotacji lub niewłaściwego jej wyliczenia w okresie, w którym była organem prowadzącym.

Powódka wskazała również, że dochodzone przez nią roszczenie o zapłatę nie jest roszczeniem o wypłatę dotacji, a odszkodowaniem za szkodę wyrządzoną jej z tytułu niewypłaconej przez pozwaną dotacji.

Powódka powołując się na orzecznictwo sądów powszechnych i Sądu Najwyższego podkreśliła, że rozstrzygnięcie sporów powstałych na gruncie przepisu art. 90 ustawy o systemie oświaty, w tym odszkodowania za szkodę wyrządzoną na skutek niewypłacenia bądź niewłaściwego wyliczenia dotacji należy do kognicji sądu powszechnego.

A. Z. podniosła, że powołany przez pozwaną wyrok skazujący jest nieprawomocny, gdyż powódka złożyła od niego apelację. Ponadto nie ma on znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, albowiem roszczenie powódki nie obejmuje dzieci, których dotyczy przedmiotowy wyrok (pismo procesowe powódki z dnia 18 kwietnia 2018 r. – k. 346-350).

W dniu 3 stycznia 2018 r. powódka A. Z. wystąpiła z kolejnym pozwem przeciwko pozwanej Gminie P., w którym zażądała zasądzenia na jej rzecz kwoty 95.215,83 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty. Powódka wniosła również o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że na żadaną przez nią w pozwie sumę składają się następujące kwoty: 19.638,83 zł z tytułu niewypłaconej przez pozwaną dotacji za 2013 r. w przedszkolu (...) oraz 75.487 zł z tytułu zaniżonej przez Gminę dotacji na (...) dzieci. W ocenie powódki stawka miesięcznej dotacji na jedno dziecko została zaniżona przez pozwaną o co najmniej 19 zł. Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt XXIV C 3/18 (pozew – k. 3-16 akt o sygn. XXIV C 3/18).

Pozwana Gmina P. wniosła o oddalenie powództwa o zapłatę kwoty 95.215,83 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty. Pozwana zażądała zasądzenia od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (odpowiedź na pozew – k. 297-300 akt o sygn. XXIV C 3/18).

Postanowieniem z dnia 17 maja 2018 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt XXIV C 3/18, Sąd Okręgowy w Warszawie połączył sprawę prowadzoną pod sygnaturą akt XXIV C 3/18 ze sprawą o sygnaturze akt XXIV C 1362/17 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia (postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 maja 2018 r. – k. 327 akt o sygn. XXIV C 3/18).

W piśmie procesowym z dnia 17 maja 2018 r. pozwana wniosła o odrzucenie pozwu ze względu na niedopuszczalność drogi sądowej. Zdaniem pozwanej Gminy od dnia 1 stycznia 2017 r. w sprawach o dotację orzekać mogą wyłącznie sądy administracyjne (pismo procesowe pozwanej z dnia 17 maja 2018 r. – k. 352-355).

Postanowieniem z dnia 8 czerwca 2018 r. Sąd Okręgowy w Warszawie odmówił odrzucenia pozwu wskazując, że dodany przez nowelizację z dnia 23 czerwca 2016 r. ust. 11 w przepisie art. 90 ustawy o systemie oświaty znajduje zastosowanie wyłącznie do czynności związanych z udzielaniem dotacji na rok 2017 i lata następne. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że właściwym do dokonania kontroli czynności za wskazany wyżej okres będzie sąd administracyjny. Z kolei za okres poprzedzający nowelizację należy zastosować dotychczasowe zasady wykładni przepisów o drodze sądowej w sprawach tego rodzaju (postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 czerwca 2018 r. z uzasadnieniem – k. 357-360).

Pismem procesowym z dnia 28 czerwca 2019 r. powódka rozszerzyła powództwo o kwotę 218.153,86 zł, tj. do kwoty 455.124,77 zł. Ostatecznie powódka wniosła o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kwoty 455.124,77 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 182.914,58 zł od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 272.210,19 zł od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty. Powódka wniosła również o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pisma powódka wskazała, że łączna kwota dotacji na dzieci uczęszczające do przedszkoli w 2011 r. powinna wynosić 4.223.793,40 zł ((...) – 2.801.263,20 zł, (...) – (...) – 1.023.909,10 zł, (...) – (...) – 398.621,10 zł). Pozwana wypłaciła zaś faktycznie dotację w kwocie 4.040.878,82 zł ((...) – 2.774.994,02 zł, (...) – (...) – 925.632 zł, (...) – (...) – 370.252,80 zł). Zdaniem powódki pozwana Gmina nie wypłaciła należnej dotacji w wysokości 182.914,58 zł. Powódka wskazała, że rozszerza powództwo dotyczące dotacji za 2011 r. o kwotę 41.159,50 zł, stanowiącą różnicę pomiędzy dotacją należną w wysokości 182.914,58 zł, a kwotą żadaną w pozwie, tj. 141.755,08 zł. A. Z. podniosła ponadto, że pozwana nie wypłaciła jej również dotacji w łącznej kwocie 272.210,19 zł za rok 2013 na dzieci uczęszczające do przedszkoli (...) i (...) (109.207,32 zł + 163.002,87 zł). Powódka wskazała, że rozszerza powództwo dotyczące dotacji za rok 2013 o kwotę 176.994,36 zł, stanowiącą różnicę pomiędzy dotacją należną w wysokości 272.210,19 zł, a kwotą żadaną w pozwie, tj. 95.215,83 zł (pismo procesowe powódki z dnia 28 czerwca 2019 r. – k. 467-468).

W piśmie procesowym z dnia 30 października 2019 r. pozwana wniosła o oddalenie rozszerzonego powództwa (pismo procesowe pozwanej z dnia 30 października 2019 r. – k. 486-487v).

Aktualnie sprawa z powództwa A. Z. przeciwko Gminie P. o zapłatę kwoty 455.124,77 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie prowadzona jest pod sygnaturą akt II C 1438/20.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od czerwca 2001 r. do sierpnia 2016 r. A. Z. prowadziła Przedszkole Niepubliczne (...) w J. przy ul. (...), w okresie od lipca 2001 r. do września 2016 r. Przedszkole Niepubliczne (...) z grupą integracyjną w P. przy ul. (...) i w okresie od września 2007 r. do sierpnia 2016 r. Integracyjno-Rehabilitacyjne Przedszkole Niepubliczne (...) w P. przy ul. (...) (zaświadczenia o wpisach do Ewidencji Placówek Niepublicznych Gminy P. – k. 20, 22; informacja Wydziału Oświaty Urzędu Miasta i Gminy P. – k. 331).

A. Z. jako prowadząca niepubliczne przedszkola składała wnioski o udzielenie dotacji z budżetu gminy na podstawie art. 90 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.2004.256.2572 j.t.) oraz uchwały nr 1364/ (...) Rady Miejskiej w P. z dnia 24 marca 2010 r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i przedszkoli prowadzonych na terenie Gminy P. przez inne niż Gmina P. osoby prawne i osoby fizyczne oraz dla innych niż Gmina P. osób prawnych i osób fizycznych prowadzących inne formy wychowania przedszkolnego, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 14a ust. 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, a także trybu i zakresu kontroli prawidłowości ich wykorzystania. Wnioski o udzielenie dotacji były składane zgodnie ze wzorem wniosku

stanowiącym załącznik nr 1 do Regulaminu (uchwała Rady Miejskiej w P. z dnia 24 marca 2010 r. – k. 332-335; wzór wniosku o udzielenie dotacji stanowiący załącznik do powyższej uchwały – k.. 336-337).

Zgodnie z § 3 pkt 1 i 2 Regulaminu w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i przedszkoli prowadzonych na terenie Gminy P. przez inne niż Gmina P. osoby prawne i osoby fizyczne, stanowiącego załącznik nr 1 do uchwały nr 1364/ (...) Rady Miejskiej w P. z dnia 24 marca 2010 r., organ prowadzący przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego lub szkołę składa wnioski o udzielenie dotacji, nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do Regulaminu. Do 10 dnia każdego miesiąca organ prowadzący przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego lub szkołę składa informację o faktycznej liczbie uczniów uczęszczających, sporządzoną na podstawie dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej odpowiedniej dla danego typu i rodzaju przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego i szkoły, według stanu na pierwszy dzień miesiąca, za który udzielana jest część dotacji przypadająca za dany miesiąc, według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do Regulaminu (Regulamin w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji dla szkół i przedszkoli prowadzonych na terenie Gminy P. przez inne niż Gmina P. osoby prawne i osoby fizyczne – k. 332-335).

W dniu 27 września 2010 r. A. Z. złożyła w Urzędzie Gminy P. wnioski o udzielenie dotacji na rok 2011 dla Przedszkola Niepublicznego z grupą integracyjną (...) w P., dla Integracyjno-Rehabilitacyjnego Przedszkola Niepublicznego (...) w P. i dla Przedszkola Niepublicznego (...) w J.. We wniosku wskazano, że planowana liczba dzieci w przedszkolu (...) – (...) wyniesie 45, w tym 1 dziecko niepełnosprawne, w przedszkolu (...) 250 dzieci, w tym 25 niepełnosprawnych i 5 objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, zaś w przedszkolu (...) – (...) dzieci (wnioski o udzielenie dotacji na rok 2011 – k. 23-25).

A. Z. złożyła w Urzędzie Gminy P. skorygowane listy dzieci uczęszczających do niepublicznych przedszkoli (...) – (...), (...) – (...) i (...) za okres styczeń – grudzień 2011 r. (pisma A. Z. wraz z listami dzieci uczęszczających do przedszkoli (...) – (...), (...) – (...) i (...) w okresie styczeń – grudzień 2011 r. – k. 26-163).

W dniu 27 września 2012 r. A. Z. złożyła w Urzędzie Gminy P. wnioski o udzielenie dotacji na rok 2013 dla Przedszkola Niepublicznego z grupą integracyjną (...) w P., dla Integracyjno-Rehabilitacyjnego Przedszkola Niepublicznego (...) w P. i dla Przedszkola Niepublicznego (...) w J.. We wniosku wskazano, że planowana liczba dzieci w przedszkolu (...) – (...) wyniesie 45, w tym 1 dziecko niepełnosprawne i 1 objęte wczesnym wspomaganie rozwoju, w przedszkolu (...) 270 dzieci, w tym 27 niepełnosprawnych i 10 objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, zaś w przedszkolu (...) – (...) 110 dzieci (wnioski o udzielenie dotacji na rok 2013 – k. 21-23 akt o sygn. XXIV C 3/18).

A. Z. złożyła w Urzędzie Gminy P. skorygowane listy dzieci uczęszczających do niepublicznych przedszkoli (...) – (...), (...) – (...) i (...) za okres styczeń – grudzień 2013 r. (pisma A. Z. wraz z listami dzieci uczęszczających do przedszkoli (...) – (...), (...) – (...) i (...) w okresie styczeń – grudzień 2013 r. – k. 25-138 akt o sygn. XXIV C 3/18).

Do niepublicznych przedszkoli (...) – (...) i (...) – (...) prowadzonych przez A. Z. w 2011 i 2013 r. uczęszczała następująca liczba dzieci:

Miesiąc	Liczba dzieci uczęszczających do niepublicznego przedszkola (...) - (...)	Liczba dzieci uczęszczających do niepublicznego przedszkola (...) - (...)
Styczeń 2011 r.	101	40
Luty 2011 r.	101	40

Marzec 2011 r.	108	40
Kwiecień 2011 r.	110	42
Maj 2011 r.	115	42
Czerwiec 2011 r.	120	42
Lipiec 2011 r.	122	42
Sierpień 2011 r.	126	42
Wrzesień 2011 r.	100	44
Październik 2011 r.	101	45
Listopad 2011 r.	102	45
Grudzień 2011 r.	104	46
Łącznie:	1310	510
Styczeń 2013 r.	112	49
Luty 2013 r.	112	49
Marzec 2013 r.	113	51
Kwiecień 2013 r.	109	52
Maj 2013 r.	111	54
Czerwiec 2013 r.	111	55
Lipiec 2013 r.	109	55
Sierpień 2013 r.	109	47
Wrzesień 2013 r.	75	33

Październik 2013 r.	73	34
Listopad 2013 r.	74	34
Grudzień 2013 r.	75	38
Łącznie:	1183	551

Do niepublicznego przedszkola (...) prowadzonego przez A. Z. w 2011 i 2013 r. uczęszczała następująca liczba dzieci:

Miesiąc	Łączna liczba dzieci uczęszczających do niepublicznego przedszkola (...)	Liczba dzieci uczęszczających do niepublicznego przedszkola (...) z dotacją podstawową	Liczba dzieci niepełnosprawnych uczęszczających do niepublicznego przedszkola (...) (według wagi P-28 w 2011 r. i P-31 w 2013 r.)	Liczba dzieci pełnosprawnych uczęszczających do niepublicznego przedszkola (...) (według wagi P-36 w 2011 r. i P-39 w 2013 r.)	Liczba dzieci niepełnosprawnych uczęszczających do niepublicznego przedszkola (...) (według wagi P-38 w 2011 r. i P-41 w 2013 r.)
Styczeń 2011 r.	225	205	6	14	4
Luty 2011 r.	230	210	6	14	5
Marzec 2011 r.	241	221	6	14	6
Kwiecień 2011 r.	247	226	7	14	6
Maj 2011 r.	250	228	7	15	7
Czerwiec 2011 r.	256	234	7	15	7
Lipiec 2011 r.	260	238	7	15	7

Sierpień 2011 r.	270	248	7	15	7
Wrzesień 2011 r.	220	203	6	11	6
Październik 2011 r.	223	205	6	12	8
Listopad 2011 r.	221	202	7	12	9
Grudzień 2011 r.	229	210	7	12	9
Łącznie:	2872	2630	79	163	81
Styczeń 2013 r.	215	198	5	12	13
Luty 2013 r.	217	199	6	12	13
Marzec 2013 r.	218	201	5	12	13
Kwiecień 2013 r.	222	204	5	13	13
Maj 2013 r.	220	202	5	13	14
Czerwiec 2013 r.	223	204	5	14	15
Lipiec 2013 r.	225	204	6	15	18
Sierpień 2013 r.	220	201	5	14	18
Wrzesień 2013 r.	168	153	4	11	14
Październik 2013 r.	170	155	4	11	14
Listopad 2013 r.	175	160	4	11	14

Grudzień 2013 r.	176	160	4	12	15
Łącznie:	2449	2241	58	150	174

(opinie biegłej z zakresu księgowości, rachunkowości i finansów (...) – k. 385-426, 455-459, 521-522).

W 2011 r. 27 dzieci uczęszczających do niepublicznego przedszkola (...) posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. W stosunku do 13 dzieci stwierdzono, że zachodzi potrzeba wczesnego wspomaganie ich rozwoju (orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – k. 164-275).

W 2013 r. 25 dzieci uczęszczających do niepublicznego przedszkola (...) posiadało orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. W stosunku do 20 dzieci stwierdzono, że zachodzi potrzeba wczesnego wspomaganie ich rozwoju (orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – k. 139-260 akt o sygn. XXIV C 3/18).

Gmina P. określiła wysokość dotacji podstawowej na 1 dziecko w 2011 r. na kwotę 771,36 zł (pismo Zespołu (...) w P. z dnia 16 lutego 2011 r. – k. 411).

W 2011 r. Gmina P. przyznała dotację dla niepublicznych przedszkoli: (...) – (...) w łącznej kwocie 925.632 zł, (...) – (...) w łącznej kwocie 370.252,80 zł i (...) w łącznej kwocie 2.744.994,02 zł (rozliczenia dotacji – k. 277-279).

Pismem z dnia 10 stycznia 2012 r. A. Z. przekazała Urzędowi Gminy P. rozliczenie wysokości dotacji należnej i faktycznie otrzymanej, jak również rozliczenie wykorzystania kwoty należnej dotacji w 2011 r. w poszczególnych placówkach przedszkolnych. Jednocześnie A. Z. wezwała Gminę P. do dokonania dopłat dotacji wynikających z różnicy pomiędzy dotacją należną a faktycznie otrzymaną w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 stycznia 2012 r. wraz z odsetkami za zwłokę w spełnieniu świadczenia (pismo A. Z. z załącznikami – k. 276-280).

Pismem z dnia 10 kwietnia 2012 r. A. Z. poinformowała Gminę P., że w toku przygotowania dokumentacji do kontroli ustalono błędy w technicznej ewidencji dzieci. Ze względu na nieodpowiednie oznaczenie kwalifikacji rodzajowej uczniów nastąpiły niekontrolowane migracje uczniów pomiędzy prowadzonymi placówkami. W piśmie wskazano ponadto, że w wyniku ujawnionych błędów część dzieci została niewłaściwie uwidoczniiona w wykazach i listach miesięcznych, a część została pominięta w ogóle w rozliczeniach. A. Z. poinformowała również, że wśród uczniów znajdują się dzieci, które nabyły prawo do dotacji, a nie były w odpowiednim terminie zgłoszone do jej otrzymania. Dotyczyło to między innymi dzieci, które nabyły prawo do dotacji w miesiącu, w którym lista dzieci uprawnionych do należności musiała być zgłoszona w terminie określonym w prawie lokalnym a nabycie prawa nastąpiło w kolejnych dniach tego miesiąca. Do pisma dołączono wykaz wszystkich zmian wprowadzonych do ewidencji w tym zakresie (pismo A. Z. wraz z załącznikami – k. 301-312).

Wysokość dotacji podstawowej na 1 ucznia w 2011 r. powinna wynosić 781,61 zł. Stawki dotacji dla dzieci niepełnosprawnych według wag powinny wynosić w 2011 r.: P-28 (dzieci niesłyszące, słabo słyszące, niewidome, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym) – 1.543,31 zł, P-36 (dzieci z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z autyzmem, w tym z zespołem A.) – 3.665,37 zł i P-38 (wczesne wspomaganie rozwoju dziecka) – 324,10 zł (opinie biegłej z zakresu księgowości, rachunkowości i finansów E. Z. – k. 385-426, 455-459, 521-522).

Gmina P. powinna wypłacić A. Z. w 2011 r. dotację dla przedszkoli (...) – (...), (...) – (...) i (...) w łącznej kwocie 4.223.793,40 zł ((...) – (...)) – 1.023.909,10 zł, (...) – (...) – 398.621,10 zł i (...) – 2.801.263,20 zł):

<i>Miesiąc</i>	<i>Łączna dotacja dla przedszkola (...) – (...) w 2011 r.</i>	<i>Łączna dotacja dla przedszkola (...) – (...) w 2011 r.</i>	<i>Łączna dotacja dla przedszkola (...) w 2011 r.</i>
Styczeń 2011 r.	78.942,61 zł	31.264,40 zł	222.101,49 zł
Luty 2011 r.	78.942,61 zł	31.264,40 zł	226.333,64 zł
Marzec 2011 r.	84.413,88 zł	31.264,40 zł	235.255,45 zł
Kwiecień 2011 r.	85.977,10 zł	32.827,62 zł	240.706,81 zł
Maj 2011 r.	89.885,15 zł	32.827,62 zł	246.259,50 zł
Czerwiec 2011 r.	93.793,20 zł	32.827,62 zł	250.949,16 zł
Lipiec 2011 r.	95.356,42 zł	32.827,62 zł	254.075,60 zł
Sierpień 2011 r.	98.482,86 zł	32.827,62 zł	261.891,70 zł
Wrzesień 2011 r.	78.161 zł	34.390,84 zł	210.190,36 zł
Październik 2011 r.	78.942,61 zł	35.172,45 zł	216.067,15 zł
Listopad 2011 r.	79.724,22 zł	35.172,45 zł	215.589,73 zł
Grudzień 2011 r.	81.287,44 zł	35.954,06 zł	221.842,61 zł
Łącznie:	1.023.909,10 zł	398.621,10 zł	2.801.263,20 zł

(opinie biegłej z zakresu księgowości, rachunkowości i finansów E. Z. – k. 385-426, 455-459, 521-522).

W 2011 r. A. Z. uzyskała przychód w łącznej wysokości (...) zł z tytułu prowadzonych przez siebie niepublicznych przedszkoli. Koszty uzyskania przychodu wyniosły (...) zł (zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2011 PIT-36L – k. 547-549; informacja o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej w roku podatkowym 2011 PIT/B – k. 550-551).

Gmina P. określiła wysokość dotacji podstawowej na 1 dziecko w 2013 r. na kwotę 666,52 zł (pismo Zespołu (...) w P. z dnia 2 stycznia 2013 r. – k. 422).

W 2013 r. Gmina P. przyznała dotację dla niepublicznych przedszkoli: (...) – (...) i (...) – (...) w łącznej kwocie 1.154.412,64 zł i (...) w łącznej kwocie 2.235.776,41 zł (historia rachunku bankowego – k. 531-534; rozliczenie dotacji – k. 261-262 akt o sygn. XXIV C 3/18).

Wysokość dotacji podstawowej na 1 ucznia w 2013 r. powinna wynosić 729,50 zł. Stawki dotacji dla dzieci niepełnosprawnych według wag powinny wynosić w 2013 r.: P-31 (dzieci niesłyszące, słabo słyszające, niewidome, z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją, z upośledzeniem umysłowym) – 1.694,74 zł, P-39 (dzieci z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z autyzmem, w tym z zespołem (...)) – 4.025 zł i P-41 (wczesne wspomaganie rozwoju dziecka) – 355,89 zł (opinie biegłej z zakresu księgowości, rachunkowości i finansów (...) – k. 385-426, 455-459, 521-522).

Gmina P. powinna wypłacić A. Z. w 2013 r. dotację dla przedszkoli (...) – (...), (...) – (...) i (...) w łącznej kwocie 3.614.103,34 zł ((...) – (...) 862.998,50 zł, (...) – (...) – 401.954,50 zł i (...) – 2.349.150,34 zł):

Miesiąc	Łączna dotacja dla przedszkola (...) – (...) w 2013 r.	Łączna dotacja dla przedszkola (...) – (...) w 2013 r.	Łączna dotacja dla przedszkola (...) w 2013 r.
Styczeń 2013 r.	81.704 zł	35.745,50 zł	205.841,27 zł
Luty 2013 r.	81.704 zł	35.745,50 zł	203.949,95 zł
Marzec 2013 r.	82.433,50 zł	37.204,50 zł	203.714,21 zł
Kwiecień 2013 r.	79.515,50 zł	37.934 zł	209.568,08 zł
Maj 2013 r.	80.974,50 zł	39.393 zł	208.464,97 zł
Czerwiec 2013 r.	80.974,50 zł	40.122,50 zł	213.945,23 zł
Lipiec 2013 r.	79.515,50 zł	40.122,50 zł	220.373,01 zł
Sierpień 2013 r.	79.515,50 zł	34.286,50 zł	212.824,40 zł
Wrzesień 2013 r.	54.712,50 zł	24.073,50 zł	163.693,99 zł
Październik 2013 r.	53.253,50 zł	24.803 zł	165.152,99 zł
Listopad 2013 r.	53.983 zł	24.803 zł	168.800,49 zł
Grudzień 2013 r.	54.712,50 zł	27.721 zł	172.821,75 zł

Łącznie:	862.998,50 zł	401.954,50 zł	2.398.779,28 zł
-----------------	----------------------	----------------------	------------------------

(opinie biegłej z zakresu księgowości, rachunkowości i finansów (...) – k. 385-426; 455-459, 521-522).

W 2013 r. A. Z. uzyskała przychód w łącznej wysokości (...) zł z tytułu prowadzonych przez siebie niepublicznych przedszkoli. Koszty uzyskania przychodu wyniosły (...) zł (zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym 2013 PIT-36L – k. 552-554; informacja o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej w roku podatkowym 2013 PIT/B – k. 555-556).

Wyrokiem z dnia 1 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Piasecznie, w sprawie o sygn. akt II K 178/16, uznał A. Z. za winną popełnienia czynów polegających na tym, że w latach 2010-2011 działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w celu uzyskania dotacji dla prowadzonych przez siebie placówek niepublicznych – przedszkoli (...) i (...) przedłożyła w Urzędzie Gminy P. poświadczające nieprawdę dokumenty o ilości uczęszczających dzieci wskazując, że do wskazanych przedszkoli uczęszczały: K. K., M. G., K. Ł., W. K., F. W., N. K., B. Z. i M. N., podczas gdy w rzeczywistości dzieci te uczęszczały do innych placówek (wyrok Sądu Rejonowego w Piasecznie z dnia 1 grudnia 2017 r. – k. 339-341v).

Na skutek apelacji wniesionej przez A. Z. Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia 9 października 2018 r., wydanym w sprawie o sygn. akt X Ka 842/18, uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Piasecznie z dnia 1 grudnia 2017 r. w zaskarżonej części i sprawę w tym zakresie przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania (wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 9 października 2018 r. – k. 509).

Na wniosek A. Z. z dniem 1 października 2016 r. wykreślono Niepubliczne Przedszkole (...) z grupą integracyjną w P. z Ewidencji Placówek Niepublicznych w Gminie P. z powodu zaprzestania działalności na dłużej niż trzy miesiące. Od dnia 1 września 2016 r. Przedszkole Niepubliczne (...) w J. prowadzi W. Z., zaś Integracyjno-Rehabilitacyjne Przedszkole Niepubliczne (...) w P. – A. D. (informacja Wydziału Oświaty Urzędu Miasta i Gminy P. – k. 331).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dowodów w postaci dokumentów i ich odpisów, a także dokumentów i ich odpisów znajdujących się w aktach o sygn. XXIV C 3/18 oraz opinii głównej i uzupełniających biegłej sądowej z zakresu księgowości, finansów i rachunkowości E. Z..

Sąd uznał przedstawione dokumenty i ich odpisy za wiarygodny materiał dowodowy. Strony nie kwestionowały ich autentyczności ani prawdziwości, a Sąd nie znalazł podstaw do ich podważenia z urzędu.

W ocenie Sądu, wskazane wyżej opinie główna i uzupełniające zostały sporządzone w sposób rzeczowy, rzetelny oraz przekonujący, w oparciu o specjalistyczną wiedzę i doświadczenie zawodowe biegłej. Sposób badań reprezentowany przez biegłą wskazuje na prawidłowy tok podejmowania kolejnych czynności analitycznych. Sąd przyjął opinie biegłej za bezstronny i wiarygodny dowód w sprawie.

Pozwana zgłosiła liczne zarzuty do opinii biegłej wskazując, że stawki dotacji zostały obliczone w sposób nieodpowiadający treści przepisów prawa. Po pierwsze, pozwana podniosła, że biegłą przyjęła za podstawę obliczenia tych stawek stany planów budżetowych na koniec roku, nie zaś wydatki bieżące zaplanowane w budżecie gminy na rok 2011 i 2013. Po drugie, zdaniem pozwanej biegła nie sprawdziła orzeczeń lekarskich pod względem ustalenia wag. Po trzecie, nie wiadomo na jakiej podstawie biegła uznała, iż (...) jest następcą prawnym (...), jak też nie zapoznając się z żadnymi dokumentami dotyczącymi zakresu zadań i organizacji (...) w 2011 i 2013 r. w sposób zupełnie arbitralny przyjęła sposób obliczenia udziału (...) w podstawie dotacji. Po czwarte, arkusze organizacyjne nie zawierają informacji o faktycznej liczbie dzieci w przedszkolach publicznych w danym roku, ale dotyczą przewidywanej organizacji tej placówki w trakcie roku. Po piąte, w ocenie pozwanej sam fakt, że w nazwie zadania inwestycyjnego użyto słowa „remont” nie przesądza o uznaniu go za wydatek bieżący. Pozwana wskazała, że nie jest rolą biegłej kwestionowanie rodzaju oraz charakteru robót budowlanych i dokonywanie ich oceny z punktu widzenia przepisów Prawa budowlanego.

W opinii uzupełniającej biegła odniosła się do zarzutów stawianych przez pozwaną i wskazała, że opinia główna została przez nią sporządzona na podstawie zaplanowanych wydatków budżetowych zgodnie z przepisami prawa. W ocenie biegłej bardzo duża ilość zmian w planach budżetu w 2011 i 2013 r. mogłaby powodować zniżenie kosztów bieżących przedszkoli publicznych w pierwotnym planie budżetowym, co mogło prowadzić do znacznego zniżenia dotacji. Biegła podkreśliła, że wbrew twierdzeniom pozwanej nie przyjęła do swoich obliczeń wydatków bieżących wykonanych, ale zaplanowane w ostatecznym planie budżetu. Biegła powołała się przy tym na wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli z dnia 27 czerwca 2013 r., w którym wskazano, że w działalności kontrolowanej jednostki za lata 2010-2012 stwierdzono nieprawidłowość polegającą na tym, że przy obliczaniu wysokości stawki dotacji dla jednego ucznia w niepublicznym przedszkolu nie uwzględniono dokonywanych w trakcie roku budżetowego zmian kwoty wydatków bieżących w publicznych przedszkolach, co było zdaniem Najwyższej Izby Kontroli, niezgodne z art. 90 ust. 2b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Należy zauważyć, że dla prawidłowego ustalenia wysokości należnej dotacji niezbędne są dane dotyczące liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli publicznych w danym roku w danej gminie oraz ustalone w budżecie gminy wydatki bieżące ponoszone w przedszkolach publicznych w danym roku. Skoro zatem pozwana w trakcie roku wielokrotnie zmieniała kwoty wydatków bieżących, to okoliczność ta nie powinna obciążać powódki. Tak duża ilość zmian mogłaby bowiem powodować znaczne zniżenie dotacji ze szkodą dla A. Z.. W ocenie Sądu biegła zasadnie przyjęła zatem ostateczny plan budżetu za podstawę obliczeń.

Biegła odnosząc się do pozostałych zarzutów pozwanej wskazała, że ustaliła liczbę dzieci do kalkulacji wysokości dotacji według dokumentów przedstawionych przez powódkę. Biegła zaznaczyła, że pismem z dnia 10 kwietnia 2012 r. powódka poinformowała Gminę, że część dzieci została umieszczona na listach bezpodstawnie, a część dzieci, na które dotacja przysługiwała nie zostały na tych listach ujawnione. Weryfikacja liczby dzieci dokonana przez biegłą pozwoliła ustalić, że tyle samo dzieci ile zostało z list wykreślonych zostało również na listy wpisane. Liczba dzieci uprawnionych do dotacji nie zmieniła się. Biegła dokonując obliczeń oparła się o dokumenty oraz dane dostarczone przez strony i znajdujące się w aktach sprawy. Oczywiście jest, że biegła nie знаła ilości dzieci uczęszczających do przedszkoli, a dane te musiała samodzielnie ustalić na podstawie dokumentów przedstawionych przez strony.

Odnosząc się do zarzutu niesprawdzenia orzeczeń lekarskich pod względem ustalenia wag biegła podkreśliła, że nie posiada kompetencji do sprawdzania prawidłowości orzeczeń komisji lekarskich.

Odpowiadając na zarzut dotyczący kosztów (...) (Zespół (...)) biegła w pierwszej kolejności wskazała, że (...) zmienił nazwę na (...) (Centra Usług (...)), co oznacza, że kontynuuje działalność (...). Podstawą do takich stwierdzeń były dokumenty ogólnie dostępne na stronach Gminy P. oraz (...), z którymi biegła zapoznaje się na bieżąco przy sporządzaniu opinii. W drugiej kolejności biegła wskazała, że wydatki bieżące jednostek budżetowych obejmują wynagrodzenia i uposażenia osób zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych, składki naliczane od tych wynagrodzeń i uposażeń, zakupy towarów i usług, koszty utrzymania oraz inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych i realizacją ich statutowych zadań. Do innych wydatków związanych z funkcjonowaniem jednostek budżetowych (w tym przypadku przedszkoli publicznych) należą wydatki dotyczące obsługi ekonomiczno-administracyjnej tych jednostek, a organem powołanym do tej obsługi był w okresie 2011 i 2013 r. Zespół (...). Biegła wskazała, że w związku z powyższym koszty (...) w proporcji dotyczącej przedszkoli publicznych zaliczono do kosztów bieżących. Bez ponoszenia tych kosztów przedszkola publiczne nie mogłyby funkcjonować, gdyż nie posiadały własnych działów kadr czy księgowości. Należało zatem przyjąć, że koszty obsługi administracyjno-finansowej mieszczą się w pojęciu wydatków bieżących w rozumieniu ustawy o systemie oświaty, a jednocześnie nie są wydatkami majątkowymi poniesionymi na inwestycje, remonty czy zakupy. Sąd uznał zatem, że wydatki ponoszone przez Zespół (...) stanowią jeden z elementów tzw. wydatków bieżących. Biegła przedstawiła w jaki sposób wyliczyła proporcjonalny udział wydatków na Zespół (...) w wydatkach bieżących przedszkoli. Sąd nie miał podstaw, aby kwestionować taki sposób wyliczenia wydatków.

Biegła wskazała, że w opinii przyjęła liczbę dzieci w przedszkolach publicznych podaną przez Gminę P., a zatem przez samą pozwaną. Arkusze organizacyjne przedszkoli zawierały pod pozycją nr 10 „Liczbę dzieci przyjętych”. Arkusze te zostały podpisane przez dyrektora placówki przedszkolnej.

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego kosztów remontu biegła wskazała, że z informacji z wykonania budżetu za 2013 r. wynika, że wykonanie inwestycji za okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. w ostatecznym planie wyniosło 0 zł. Zarzut ten nie miał zatem znaczenia dla obliczeń biegłej, ponieważ Gmina skorygowała wielkość inwestycji do 0 zł.

W tym miejscu należy wskazać, że obliczając łączną wysokość dotacji dla przedszkola (...) za 2013 r. biegła pomyliła się dokonując obliczeń dotacji należnej na dzieci z wagą P-39 (dzieci z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z autyzmem, w tym z zespołem A.). Wartość dotacji na jedno dziecko ze wskazaną wyżej niepełnosprawnością wynosiła 4.025 zł. Jeżeli łączna liczba dzieci z wagą P-39 wynosiła 150 (styczeń – 12, luty – 12, marzec – 12, kwiecień – 13, maj – 13, czerwiec – 14, lipiec – 15, sierpień – 14, wrzesień – 11, październik – 11, listopad – 11 i grudzień – 12), to łączna wartość dotacji powinna wynosić 603.750 zł (150 x 4.025 zł), a nie 554.121,06 zł.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne w przeważającej części. W niniejszej sprawie powódka wystąpiła z żądaniem zapłaty kwoty 455.124,77 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 182.914,58 zł od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 272.210,19 zł od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty, tytułem niewłaściwie obliczonych i wypłaconych przez Gminę P. dotacji na prowadzone przez nią niepubliczne przedszkola: (...) przy ul. (...) w J. oraz (...) przy ul. (...) i (...) w P. w roku 2011 i 2013. Podstawy prawnej swojego roszczenia powódka upatrywała w art. 90 ust. 1 i 2b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, który wskutek nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz.U.2020.2029 t.j.) został uchylony.

Zgodnie z treścią uchylonego art. 90 ust. 1 i 2b ustawy o systemie oświaty, niepubliczne przedszkola, w tym specjalne, szkoły podstawowe, w tym z oddziałami integracyjnymi, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych oraz szkół podstawowych artystycznych, otrzymują dotacje z budżetu gminy. Niepubliczne przedszkola niebędące przedszkolami specjalnymi, niespełniające warunków, o których mowa w ust. 1b, otrzymują na każdego ucznia dotację z budżetu gminy w wysokości nie niższej niż 75% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na takiego ucznia niepełnosprawnego przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy, pod warunkiem że osoba prowadząca niepubliczne przedszkole poda organowi właściwemu do udzielenia dotacji informację o planowanej liczbie uczniów nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji. W przypadku braku na terenie gminy przedszkola prowadzonego przez gminę, w którym zaplanowane wydatki bieżące finansowane z użyciem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej nie przekraczają wartości 50% jego zaplanowanych wydatków bieżących, niebędącego przedszkolem specjalnym, kwotę dotacji określa się w wysokości nie niższej niż 75% podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli w najbliższej gminie prowadzącej przedszkole, z tym że na ucznia niepełnosprawnego w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na takiego ucznia niepełnosprawnego przedszkola w części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy.

W pierwszej kolejności należało zaznaczyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego dominowało jednolite stanowisko co do tego, że roszczenie związane z wypłatą środków tytułem niewłaściwie obliczonej (zaniżonej) dotacji przynależało do drogi sądowej. Sąd Najwyższy wskazywał bowiem, że z art. 90 ustawy z 1991 r. o systemie oświaty wynika norma, kreująca pomiędzy Skarbem Państwa lub jednostką samorządu terytorialnego, właściwymi do wypłaty dotacji, a osobami prowadzącymi szkoły lub placówki niepubliczne, uprawnionymi do żądania ich otrzymania, stosunek prawny odpowiadający cechom zobowiązania w rozumieniu art. 353 § 1 k.c. Skoro zaś w przepisach ustawy nie przewidziano szczególnego trybu dochodzenia tego rodzaju roszczeń na drodze postępowania administracyjnego, uprawniony mógł poszukiwać ochrony prawnej tylko przed sądem powszechnym w postępowaniu cywilnym. Uchylanie się od jej udzielenia, mimo oczywistego faktu naruszenia prawa, nosiło znamiona odmowy wymiaru sprawiedliwości (tak Sąd

Najwyższy w wyroku z dnia 3 stycznia 2007 r., IV CSK 312/06, LEX nr 277299; por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2008 r., IV CSK 204/08, LEX nr 465959; z dnia 20 czerwca 2013 r., IV CSK 696/12, LEX nr 1365732; z dnia 22 maja 2014 r., IV CSK 531/13, LEX nr 1504576; z dnia 26 marca 2015 r., V CSK 376/14, LEX nr 1683419). Powyższy pogląd został podtrzymany – w odniesieniu do dotacji należnych za okres przed dniem 1 stycznia 2017 r. – również po nowelizacji ustawy o systemie oświaty, wprowadzonej ustawą z dnia 23 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2016.1010), mocą której, a dokładniej przepisu art. 1 pkt 78 lit. x), z dniem 1 stycznia 2017 r. dodany został art. 90 ust. 11 wyraźnie wskazujący, że przyznanie dotacji oświatowej stanowi czynność z zakresu administracji publicznej w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przez sądami administracyjnymi, a co za tym idzie podlega kontroli sądów administracyjnych (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 2020 r., V CSK 502/18, LEX nr 3063082; z dnia 24 lutego 2017 r., IV CSK 212/16, LEX nr 2435252; z dnia 14 lipca 2017 r., II CSK 773/16, LEX nr 2417586 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2019 r., V CSK 442/18, LEX nr 2642394).

Aktualnie problem dopuszczalności drogi sądowej do dochodzenia roszczeń o zapłatę dotacji na podstawie art. 90 ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2016.1010) za okres poprzedzający wejście w życie ustawy z dnia 23 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty nie budzi już żadnych wątpliwości. Przyjęty w orzecznictwie Sądu Najwyższego kierunek jego wykładni potwierdza bowiem dopuszczalność drogi sądowej.

Pozwana podniosła w niniejszej sprawie zarzut braku legitymacji czynnej powódki do wystąpienia z roszczeniem o zapłatę w niniejszej sprawie wskazując, że powódka nie jest już osobą prowadzącą przedszkola. Zdaniem pozwanej podmiotem uprawnionym do otrzymania w 2011 r. i 2013 r. dotacji podmiotowej z budżetu Gminy P. były przedszkola (...) – (...), (...) – (...) i (...), nie zaś A. Z. jako osoba fizyczna.

W ocenie Sądu zarzut powódki należało uznać za chybiony. Zgodnie z treścią art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U.2021.1082 t.j.), osoby prawne i osoby fizyczne mogą zakładać szkoły i placówki niepubliczne po uzyskaniu wpisu do ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego obowiązana do prowadzenia odpowiedniego typu publicznych szkół i placówek. Do dnia 1 września 2017 r. przepis ten o identycznej niemal treści zawarty był w art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Zgodnie z treścią wskazanego wyżej art. 82 ust. 1, uchylonego przez art. 15 pkt 119 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U.2017.60), osoby prawne i fizyczne mogą zakładać szkoły i placówki niepubliczne po uzyskaniu wpisu do ewidencji prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego obowiązana do prowadzenia odpowiedniego typu publicznych szkół i placówek. Na tle uchylonego art. 82 ust. 1 ustawy o systemie oświaty Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 marca 2009 r. (V CSK 366/08, LEX nr 578803) orzekł, że placówki niepubliczne utworzone na podstawie tego przepisu nie mają zdolności sądowej. W postanowieniu z dnia 16 stycznia 2012 r. (I ACz 32/12, LEX nr 1108791) Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wskazał, że „żaden przepis nie przyznaje zdolności prawnej placówkom kształcenia ustawicznego. Przepisu takiego próżno szukać w szczególności w regulacjach ustawy o systemie oświaty. Placówki kształcenia ustawicznego stanowią jednostki organizacyjne prowadzące działalność oświatową, jednak nie mogą one we własnym imieniu nabywać praw ani zaciągać zobowiązania. Takie uprawnienia przysługują natomiast jednostkom zakładającym i prowadzącym te placówki, wymienionym w art. 5 ust. 2 ustawy o systemie oświaty. Jednostki prowadzące wspomniane placówki ponoszą także odpowiedzialność za ich działalność, co wynika z art. 5 ust. 7 ustawy”. Dla przypomnienia należy wskazać, że zgodnie z treścią uchylonego art. 5 ust. 2 ustawy o systemie oświaty, szkoła i placówka, z zastrzeżeniem ust. 3a-3e oraz 3h-3j ustawy, może być zakładana i prowadzona przez: 1) jednostkę samorządu terytorialnego; 2) inną osobę prawną; 3) osobę fizyczną. Obecnie regulacja związana z zakładaniem i prowadzeniem szkół i placówek zawarta jest w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, zgodnie z treścią którego szkoła i placówka, z zastrzeżeniem ust. 4-13, może być zakładana i prowadzona przez: 1) jednostkę samorządu terytorialnego; 2) inną osobę prawną; 3) osobę fizyczną. Przywołane powyżej orzeczenia Sądu Najwyższego i Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu pozostają aktualne na tle obowiązujących obecnie przepisów, tj. art. 8 ust. 2 i art. 168 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, które swą treścią odpowiadają uchylonym odpowiednio przepisom: art. 5 ust. 2 i art. 82 ust. 1 ustawy o systemie oświaty.

W wyroku z dnia 3 stycznia 2007 r. (IV CSK 312/06, LEX nr 277299) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że z art. 90 ustawy o systemie oświaty wynika norma kreująca pomiędzy Skarbem Państwa lub jednostką samorządu terytorialnego, właściwymi do wypłaty dotacji, a osobami prowadzącymi szkoły lub placówki niepubliczne, uprawnionymi do żądania ich otrzymania, stosunek prawny odpowiadający istotnym cechom zobowiązania w rozumieniu art. 353 § 1 KC. Ustawodawca określił bowiem wyraźnie, w jakiej wysokości, od kogo oraz komu należy się świadczenie pieniężne, zaś jego otrzymania nie uzależnił od wydania jakiegokolwiek aktu administracyjnego, a jedynie od złożenia właściwemu organowi przez osobę prowadzącą szkołę oświadczenia wiedzy, obejmującego informację o planowanej liczbie uczniów w roku, za który dotacja jest należna.

Z powyższego wynika zatem, że same przedszkola (...) – (...), (...) – (...) i (...) nie mają zdolności sądowej i nie są podmiotami praw, w tym nie są podmiotami uprawnionymi do uzyskania dotacji. Podmiotem takim jest wyłącznie organ prowadzący przedszkole: osoba prawna lub osoba fizyczna. W okresie, za jaki powódka dochodzi od pozwanej zapłaty dotacji, organem prowadzącym wszystkie trzy przedszkola (...) – (...), (...) – (...) i (...) była A. Z.. To właśnie jej przysługują roszczenia o zapłatę dotacji za lata 2011 i 2013. Bez znaczenia w niniejszej sprawie pozostawał fakt, że dwa z trzech przedszkoli prowadzą obecnie inne osoby, a jedno z nich zostało wykreślone z ewidencji niepublicznych placówek oświatowych.

Pozwana zarzuciła również powódce, że gdyby otrzymała dotację w żądanej wysokości, to wydatkowałaby ją w sposób nieprawidłowy. W ocenie Sądu pozwana nie zdołała wykazać w niniejszym postępowaniu, że kwota dotacji nie zostałaby wydatkowana przez powódkę należycie i podlegałaby zwrotowi.

W wyroku z dnia 9 lipca 2020 r. (V CSK 502/18, LEX nr 3063082) Sąd Najwyższy wskazał, że świadczenie przewidziane w art. 90 ust. 1 i 2b ustawy o systemie oświaty miało charakter publicznoprawny, a jego wypłata i wykorzystanie podlegały regułom określonym w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Sąd Najwyższy wskazał przy tym, że za określeniem świadczenia z art. 90 ust. 2b ustawy o systemie oświaty mianem „dotacji” przemawia nie tylko źródło (budżet gminy) ale i przeznaczenie (realizacja zadań publicznych) finansowania zgodne z definicją dotacji określoną w art. 126 ustawy o finansach publicznych oraz wskazane wprost w ustawie reguły dotyczące wykorzystania dotacji, w tym kontroli jego prawidłowości przez właściwe organy oraz konieczność rozliczenia, w znacznej mierze zbieżne z ogólnymi regułami dotyczącymi dotacji. Sąd Najwyższy wskazał również, że warunkiem skutecznego dochodzenia roszczenia z tytułu niewłaściwie obliczonych i wypłaconych dotacji jest stwierdzenie, że zadanie publiczne zostało wykonane w taki sposób i w takim stopniu, w jakim byłoby wykonane przy wykorzystaniu dotacji, której realizujący zadanie mógł zasadnie oczekiwać. Tym samym Sąd Najwyższy odrzucił wcześniej wyrażany przez siebie pogląd (m.in. w postanowieniu z dnia 18 października 2002 r., V CK 281/02, LEX nr 57233) jakoby żądanie odszkodowania w następstwie nieprzyznania dotacji było tożsame z żądaniem zapłaty dotacji. Skoro bowiem upłynął czas, w którym dotacja mogła być wykorzystana, to przedmiotem żądania nie może być już zapłata dotacji (w ścisłym tego słowa znaczeniu), lecz jedynie refundacja prywatnych środków podmiotu prowadzącego placówkę oświatową, które musiał wykorzystać na działalność tej placówki wobec nieuzyskania dotacji we właściwej wysokości (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 17 października 2019 r., I CSK 211/19, LEX nr 2736298).

Zważywszy na bezpośredni wpływ dotacji na stosunki majątkowe osoby prowadzącej w swym interesie (interesie prywatnym) przedszkole niepubliczne Sąd w pełni podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w powołanym wyżej wyroku z dnia 9 lipca 2020 r. (V CSK 502/18, LEX nr 3063082) i przyjął, że zasadnym jest zakwalifikowanie niewypłaconej kwoty dotacji jako szkody samoistnej, czyli takiej, która powstała poprzez sam fakt niewypłacenia dotacji w należytej wysokości. Powyższe oznacza, że podmiot dochodzący roszczeń z tego tytułu nie musiał wykazywać żadnego uszczerbku w swoim majątku, ale wystarczyło, że udowodnił, iż kwota przyznanej dotacji została zaniżona.

We wskazanym wyroku z dnia 9 lipca 2020 r. (V CSK 502/18, LEX nr 3063082) Sąd Najwyższy wskazał również, że szczególna natura dotacji ma jedynie to znaczenie, że stwarza możliwość wykazania przez jednostkę samorządu terytorialnego, że kwota dotacji nie zostałaby wydatkowana należycie i podlegałaby zwrotowi (swoista przyczyna rezerwowa). Ciężar dowiedzenia tej okoliczności spoczywa jednak – zgodnie z regułą określoną w art. 6 k.c. – na tej

jednostce. Przemawia za tym także to, że zobowiązanie do zwrotu nie należy do istoty stosunku dotacji, który polega na bezzwrotnym, co do zasady, transferze środków publicznych z budżetu do beneficjenta (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 5 września 2018 r., I GSK 2583/18, LEX nr 2591947; z dnia 19 marca 2019 r., I GSK 3229/18, LEX nr 2645552.; z dnia 5 grudnia 2019 r., I GSK 193/18, LEX nr 2774610; z dnia 5 grudnia 2019 r., I GSK 194/18, LEX nr 2777998).

Sąd przyjął zatem, że ciężar wykazania, iż powódka nie wydatkowałaby należycie dotacji i że dotacja ta podlegałaby zwrotowi spoczywał na pozwanej, która w ocenie Sądu nie sprostowała temu obowiązki. Na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2021 r. pozwana wniosła o zobowiązanie powódki do przedłożenia historii wyciągu z rachunku bankowego, na który pozwana wpłacała dotację i z którego powódka dokonywała wypłat dotacji oraz kopie wszystkich faktur na wydatki, które powódka rozliczała z dotacji za okres objęty pozwem. Uzasadniając wniosek pozwana wskazała, że nie ma innej możliwości wykazania, że kwota dotacji, która została przekazana powódce nie została wykorzystana w sposób prawidłowy niż poprzez historie wyciągu z rachunku bankowego i poprzez faktury (k. 540). W tym samym dniu na rozprawie Sąd zobowiązał powódkę przez pełnomocnika do przedłożenia historii wyciągu z rachunku bankowego, na który pozwana wpłacała dotację i z którego powódka dokonywała wypłat dotacji oraz kopie wszystkich faktur na wydatki, które powódka rozliczała z dotacji za okres objęty pozwem, jak również tych, które pokryła ze środków własnych, a zdaniem powódki powinny one zostać pokryte z dotacji – w terminie 21 dni pod rygorem skutków z art. 233 § 2 k.p.c. (k. 542).

Wykonując zobowiązanie nałożone przez Sąd powódka dołączyła do akt sprawy zeznania o wysokości osiągniętego przez nią dochodu (poniesionej straty) z prowadzonej przez nią działalności gospodarczej za rok 2011 i 2013 (k. 547-556). W piśmie procesowym z dnia 29 kwietnia 2021 r. powódka wskazała, że nie posiada ona faktur ani innych dokumentów księgowych dotyczących poniesionych wydatków na prowadzone przez nią przedszkola zarówno z uzyskanych dotacji, jak i ze środków własnych. Powódka powołała się przy tym na przepisy Ordynacji podatkowej, zgodnie z treścią których podatnicy obowiązani do prowadzenia ksiąg podatkowych przechowują księgi i związane z ich prowadzeniem dokumenty do czasu upływu okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Powódka wskazała również, że nie posiada wyciągów z rachunku bankowego, z którego pokrywała przedmiotowe wydatki. Rachunek był bowiem prowadzony w (...) Bank (...) S.A., który został zlikwidowany (k. 545-546).

Po pierwsze, powódka starała się zrealizować nałożone na nią zobowiązanie, ponieważ złożyła zeznania podatkowe za 2011 i 2013 r., a także wyjaśniła w piśmie procesowym z dnia 29 kwietnia 2021 r. przyczyny niezłożenia pozostałych dokumentów. Po drugie, należy przyznać rację powódce, że przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa (Dz.U.2020.1325 t.j.), a dokładnie art. 86 § 1 Ordynacji podatkowej stanowią, że podatnicy obowiązani do prowadzenia ksiąg podatkowych przechowują księgi i związane z ich prowadzeniem dokumenty do czasu upływu okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego, chyba że ustawy podatkowe stanowią inaczej. Zgodnie zaś z treścią art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej, zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. Powódka złożyła pozew o zapłatę należnej dotacji za 2011 r. w dniu 29 grudnia 2017 r. Z kolei pozew o zapłatę dotacji za 2013 r. został złożony w dniu 3 stycznia 2018 r. Należy zauważyć, że termin złożenia i zapłaty podatku za rok 2011 upłynął w dniu 30 kwietnia 2012 r., za rok 2013 r. zaś w dniu 30 kwietnia 2014 r. Zobowiązanie podatkowe za rok 2011 przedawniło się zatem z końcem 2017 r., a za rok 2013 z końcem 2019 r. Powyższe oznacza, że w dniu złożenia obu pozwów powódka miała jeszcze obowiązek przechowywania ksiąg podatkowych i związanych z ich prowadzeniem dokumentów za 2011 i 2013 r., w tym faktur na wydatki. Pozwana nie złożyła jednak odpowiedniego wniosku w odpowiedzi na pozew. Taki wniosek został złożony dopiero na rozprawie w dniu 12 kwietnia 2021 r., kiedy to pozwana wniosła o zobowiązanie powódki do przedłożenia historii wyciągu z rachunku bankowego, na który pozwana wpłacała dotację i z którego powódka dokonywała wypłat dotacji oraz kopie wszystkich faktur na wydatki, które powódka rozliczała z dotacji za okres objęty pozwem. W dniu 12 kwietnia 2021 r. powódka nie miała już obowiązku przechowywania ksiąg podatkowych i związanych z ich prowadzeniem dokumentów, ponieważ żaden przepis prawa nie przewidywał dłuższego terminu przedawnienia. Nie można czynić zatem powódce zarzutu, że nie dysponowała odpowiednimi dokumentami, albowiem pozwana mogła wcześniej złożyć odpowiedni wniosek dowodowy. Wówczas to powódka byłaby obciążona niewykazaniem, że należycie

wydatkowałyby dotację i nie podlegałyby ona zwrotowi. Nie można również czynić powódce zarzutu, że wystąpiła z pozwami dopiero w grudniu 2017 r. i styczniu 2018 r., ponieważ ustawodawca nie nałożył na osoby prowadzące niepubliczne placówki terminu, w którym winny dochodzić roszczeń z tytułu dotacji. Po trzecie, powódka wskazała, że nie może złożyć wyciągów z rachunku bankowego, z którego pokrywała wydatki, albowiem bank prowadzący rachunek (...) Bank (...) S.A. został zlikwidowany. Z informacji dostępnych powszechnie w sieci Internet (np. (...)) wynika, że w dniu 30 czerwca 2015 r. nastąpiła fuzja prawna (...) Banku, potwierdzona sądowym wpisem w Krajowym Rejestrze Sądowym. W wyniku połączenia, (...) Bank stał się następcą prawnym i wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki (...) Banku. Pozwana mogła zatem z łatwością sprawdzić tę informację i złożyć wniosek o zobowiązanie (...) Bank, jako następcy prawnego (...) Bank, do przedłożenia historii rachunku bankowego prowadzonego na rzecz powódki przez (...) Bank. Pozwana nie złożyła jednak takiego wniosku.

Należy zauważyć, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co oznacza obowiązek wyraźnego powołania konkretnego środka dowodowego. Ciężar udowodnienia twierdzenia o istnieniu określonego faktu spoczywa na tej stronie, która podnosi takie twierdzenia, a nie na tej, która im zaprzecza. Oznacza to, iż ten kto, powołując się na przysługujące mu prawo, żąda czegoś od innej osoby, obowiązany jest udowodnić okoliczności faktyczne uzasadniające to żądanie, a także, że sąd orzekający nie jest obciążony odpowiedzialnością za rezultat postępowania dowodowego, którego dysponentem są strony. W ocenie Sądu pozwana, na której, zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., spoczywał ciężar udowodnienia faktów, z których wywodziła skutki prawne, nie wykazała, że powódka nie wydatkowała by należycie dotacji i że dotacja ta podlegała by zwrotowi.

Marginalnie należy już tylko zauważyć, że za uwzględnieniem powództwa w niniejszej sprawie przemawiał również fakt, że gdyby powódka zdołała złożyć wszystkie dokumenty, do których zobowiązał ją Sąd (historie rachunków bankowych oraz kserokopie faktur na wydatki), to wówczas mogłoby dojść do sytuacji, w której powódka wykazałaby mniejszą szkodę niż w rzeczywistości poniosła. Takie ujęcie szkody nie uwzględniałoby na przykład sytuacji, w której osoba prowadząca przedszkole nie poniosła wyższych wydatków tylko dlatego, że nie dysponowała odpowiednimi środkami własnymi i nie mogła w tym celu zaciągnąć pożyczki lub kredytu. Gdyby natomiast dostała dotację w wyższej wysokości, to wykorzystałaby ją na inne dodatkowe wydatki z korzyścią dla osób uczęszczających do przedszkoli, których nie mogłaby pokryć np. gdyby nie dysponowała takimi środkami z własnego prywatnego budżetu.

Powódka nie musiała zatem udowadniać, że wykorzystwała dotację (a ściślej prywatne środki, które zastąpiły dotację) w prawidłowy sposób. Zadaniem powódki w niniejszym postępowaniu było zatem wyłącznie wykazanie, że kwota dotacji została zaniżona. W ocenie Sądu powódka wykazała powyższą okoliczność za pomocą stosownego wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości, finansów i rachunkowości, który został złożony już w treści obu pozwów.

Opinie biegłej sądowej z zakresu księgowości, rachunkowości i finansów (...) sporządzone w niniejszej sprawie były zatem dla Sądu podstawą ustalenia, w jakiej wysokości powódka była uprawniona do otrzymania dotacji z budżetu Gminy P. na podstawie art. 90 ust. 1 i 2b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty za 2011 i 2013 r.

W toku postępowania dowodowego ustalono, że w 2011 r. Gmina P. przyznała dotację dla niepublicznych przedszkoli: (...) – (...) w łącznej kwocie 925.632 zł, (...) – (...) w łącznej kwocie 370.252,80 zł i (...) w łącznej kwocie 2.744.994,02 zł. Okoliczność ta została ustalona na podstawie dokumentu pn. „Rozliczenie dotacji” (k. 277-279). Biegła wskazała, że Gmina P. powinna wypłacić A. Z. w 2011 r. dotację dla przedszkoli (...) – (...), (...) – (...) i (...) w łącznej kwocie 4.223.793,40 zł ((...) – (...) – 1.023.909,10 zł, (...) – (...) – 398.621,10 zł i (...) – 2.801.263,20 zł). Powyższe oznacza, że za 2011 r. Gmina P. zaniżyła kwotę dotacji o 182.914,58 zł.

Odnosząc się do dotacji wypłaconej przez Gminę za 2013 r. należy zauważyć, że z załączonego przez powódkę dokumentu pn. „Rozliczenie dotacji” (k. 261-262 akt o sygn. XXIV C 3/18) Sąd ustalił jedynie wysokość dotacji wypłaconej na przedszkole (...) – tj. w kwocie 2.235.776,41 zł. Z załączonej przez powódkę historii rachunku bankowego, na który wpływały dotacje za poszczególne miesiące w 2013 r. (k. 531-534) nie sposób ustalić, której placówki one dotyczą. Jako posiadacz rachunku widnieje Przedszkole Niepubliczne (...) A. Z. ul. (...), P.. Sąd nie mógł

jednak przyjąć, że wpłaty te dotyczyły wyłącznie przedszkola (...) – (...), albowiem według biegłej Gmina P. powinna wypłacić powódce kwotę 401.954,50 zł na przedszkole (...) – (...), a wartość wypłaconej dotacji i przedstawionej w historii rachunku bankowego wyniosła 1.154.412,64 zł. Sąd przyjął zatem, że przedstawione w historii rachunku bankowego wypłaty dotacji dotyczą obu przedszkoli (...). Z piśmie procesowym z dnia 29 kwietnia 2021 r. powódka sama zresztą wskazała, że załączyła historię rachunku bankowego m.in. za okres od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. na przedszkola (...) – (...) i (...) – (...). Sąd uznał ostatecznie, że wpłaty przedstawione na k. 531-534 dotyczą obu przedszkoli (...). Sąd zsumował zatem wartość dotacji wypłaconej na przedszkole (...) z wartością wypłaconej dotacji i przedstawionej w załączonej przez powódkę historii rachunku bankowego uzyskując kwotę 3.390.189,05 zł (2.235.776,41 zł + 1.154.412,64 zł). Biegła wyliczyła, że Gmina P. powinna wypłacić A. Z. w 2013 r. dotację dla przedszkoli (...) – (...), (...) – (...) i (...) w łącznej kwocie 3.614.103,34 zł ((...) – (...) – 862.998,50 zł, (...) – (...) – 401.954,50 zł i (...) – 2.349.150,34 zł). Sąd odjął zatem od kwoty należnej powódce kwotę dotacji faktycznie wypłaconej i udokumentowanej przez stronę powodową. Ostatecznie Sąd zasądził na rzecz powódki różnicę powyższych kwot, tj. kwotę 223.914,29 zł za 2013 r. (3.614.103,34 zł - 3.390.189,05 zł). Żądanie ponad tę kwotę podlegało oddaleniu.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c., zgodnie z treścią którego, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Z powyższego przepisu wynika zatem, że odsetki od świadczenia pieniężnego należą się wierzycielowi zawsze w przypadku opóźnienia dłużnika w spełnieniu świadczenia, niezależnie do tego, czy wierzyciel poniósł z tytułu opóźnienia jakąś szkodę. Jediną przesłanką jaką powinien wykazać wierzyciel jest fakt opóźnienia w spełnieniu świadczenia przez dłużnika. Przy czym jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie (art. 481 § 2 k.c.).

Powódka domagała się odsetek liczonych od kwoty 182.914,58 zł od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 272.210,19 zł od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia zapłaty, tj. od pierwszego dnia miesiąca następującego po zakończeniu roku 2011 i 2013. Sąd podzielił stanowisko powódki w tym zakresie, mając na uwadze charakter świadczenia, tj. świadczenia jednorazowego, które powinno być w całości przekazane do dnia 31 grudnia 2011 r. w zakresie kwoty 182.914,58 zł i do dnia 31 grudnia 2013 r. w zakresie kwoty 223.914,29 zł. Mając na uwadze powyższe Sąd przyjął, że od dnia 1 stycznia 2012 r. pozwana pozostawała w zwłoce z zapłatą należnej powódce dotacji w wysokości 182.914,58 zł i od dnia 1 stycznia 2014 r. z zapłatą dotacji w wysokości 223.914,29 zł.

Mając na uwadze powyższe rozważania faktyczne i prawne, Sąd orzekł jak w sentencji, uwzględniając powództwo we wskazanym wyżej zakresie, w pozostałym zaś oddalając je jako niezasadne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., Sąd pozostawił szczegółowe wyliczenie kosztów procesu referendarzowi sądowemu, obciążając powódkę kosztami procesu w 10,61%, a pozwaną w 89,39%.

Powódka wystąpiła w niniejszej sprawie z roszczeniem o zapłatę kwoty 455.124,77 zł, Sąd uwzględnił zaś żądanie w zakresie kwoty 406.828,87 zł. Powyższe oznacza, że powódka wygrała niniejszy proces w stosunku do pozwanej w 89,39%. Pozwana została zatem obciążona kosztami procesu w takiej wysokości, powódka zaś w 10,61%.

(...)